Lietas Nr. A420305614
Lietas arhīva Nr. A42-03056-14/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 11.septembrī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska

saskaņā ar Patvēruma likuma 31.panta otro daļu rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikuma par pienākuma uzlikšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Patvēruma lietu nodaļai izdot labvēlīgu administratīvu aktu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts robežsardzes Daugavpils pārvaldē 2013.gada 16.decembrī saņemts Gruzijas Republikas (*turpmāk –Gruzija*) pilsoņa /pers. A/ (*turpmāk –pieteicējs*) iesniegums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (*turpmāk –Pārvalde*) Patvērumu lietu nodaļas 2014.gada 9.maija lēmumu Nr.24/BD-1023/80 (*turpmāk –Lēmums*) pieteicējam atteikts piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu Latvijas Republikā. Lēmums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs nav sniedzis informāciju par to, ka savā valstī būtu saskāries ar kādām problēmām vai vajāšanu, kas saistīta ar viņa rasi, tautību, reliģiju, politiskajiem uzskatiem vai piederību kādai sociālai grupai.

[2.2] Pieteicēja izklāstītā informācija satur pretrunas, kā arī būtiski atšķiras no brāļa /pers. D/ izklāstītā notikumu apraksta.

[2.3] Kā maz ticams tiek vērtēts pieteicēja apgalvojums, ka viņš Gruzijā ir notiesāts viņam nezināmu iemeslu dēļ un izsludināts meklēšanā, kā arī tas, ka pieteicējs par šo faktu ir uzzinājis no saviem kaimiņiem, kuri saņēmuši pieteicējam adresētas pavēstes.

[2.4] Ņemot vērā, ka jau pirms prezidenta vēlēšanām Gruzijā bija paredzams, ka balsu vairākumu iegūs partija "Gruzijas Sapnis", pieteicēja apgalvojums par šīs partijas aktivitātēm, pieprasot viltot vēlēšanu rezultātus un vajājot cilvēku arī pēc vēlēšanām, kurās partija guvusi pārliecinošu uzvaru, ir maz ticams.

[2.5] Šobrīd Gruzijā nenotiek starptautiski vai iekšēji bruņoti konflikti, kas radītu smagus un individuālus draudus civiliedzīvotāju dzīvībai un veselībai plaši izplatītas vardarbības dēl?. Drošības situācija Gruzija? kopuma? ir stabila un mierīga.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs 2014.gada 11.jūnijā vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt Pārvaldes Lēmumu un izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss. Pieteicējs norāda, ka nepiekrīt Pārvaldes apgalvojumam, ka viņam Gruzijā nedraud cietumsods. Pieteicējs atkārtoti norāda, ka pēc tam, kad māte atteikusies viltot vēlēšanu rezultātus, sākusies ģimenes locekļu vajāšana.

[4] Tiesā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos, Pārvalde pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] Patvēruma likuma 31.panta otrās daļas otrais teikums noteic, ka lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteikumu par

lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar šā likuma 20.panta pirmo daļu un 23.panta pirmo daļu, tiesa var izskatīt rakstveida procesā, ja tā atzīst, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, lai šo lietu izspriestu.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka lietā esošie materiāli ir pietiekoši, lai lietu izskatītu rakstveida procesā. Ievērojot minēto, tiesa izskata lietu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, rakstveida procesā izvērtējot procesa dalībnieku lietā sniegtos rakstveida paskaidrojumus kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[7] Izskatāmajā lietā pieteikums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu - par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu. Izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi labvēlīga administratīva akta izdošanai.

[8] Patvēruma likuma 20.panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kurš, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību un uz kuru neattiecas šā likuma 27.panta nosacījumi.

Tātad, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, tiesai ir jākonstatē, ka:

1) persona ir trešās valsts valstspiederīgais, kurš atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir;

2) persona baidās no vajāšanas;

3) vajāšana ir saistīta ar personas rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņas politiskajiem uzskatiem;

4) personas bailes no vajāšanas ir pamatotas;

5) persona nespēj vai baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību;

6) uz personu neattiecas Patvēruma likuma 27.panta nosacījumi.

[9] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir trešās valsts piederīgais, kurš atrodas ārpus valsts, kuras valsts piederīgais viņš ir. No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs Pārvaldei ir uzrādījis derīgu Gruzijas pilsoņa pasi.

[10] Vajāšanas jēdziens ir skaidrots Patvēruma likuma 21.pantā. Minētā likuma pants nosaka, ka par vajāšanu atzīstamas:

1) darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu;

2) vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajam veidam līdzīgā veidā.

Pieteicējs norādījis, ka pēc tam, kad viņa māte atteikusies viltot vēlēšanu rezultātus, viņa ģimeni sāka vajāt, vairākas reizes nodarot miesas bojājumus. Pieteicējs uzzinājis no saviem kaimiņiem, ka viņš Gruzijā ir notiesāts, izsludināts meklēšanā un pieteicējam draud cietumsods.

Patvēruma likuma 25.pants paredz, ka vajātāja var būt ne tikai izcelsmes valsts, bet izcelsmes valsts grupējumi vai personas, ja ir iespējams pierādīt, ka izcelsmes valsts, tās partijas vai organizācijas vai starptautiskās organizācijas nav spējīgas vai nevēlas nodrošināt aizsardzību pret vajāšanu vai smagu kaitējumu. Līdz ar to arī atsevišķu personu un grupējumu izteiktus nonāvēšanas draudus. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējs ir norādījis uz darbībām, kuras ir atzīstamas par vajāšanu Patvēruma likuma 21.panta izpratnē.

[11] Taču, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, nepietiek, ka persona apgalvo, ka viņa baidās no vajāšanas sakarā ar piederību pie noteiktas sociālās grupas vai tautības. Šādām bailēm ir jābūt pamatotām. 1951. gada 28. jūlija Konvencijas par bēgļa statusu 1.panta „A" daļā ir norādīts, ka bailēm ir jābūt labi pamatotām. Lai arī bailes ir personas subjektīvas emocijas, bēgļa statusa iegūšanas kontekstā šīm bailēm ir jābūt arī objektīvi pamatotām. Novērtējot, vai bailes ir objektīvi pamatotas, ir jāanalizē situācija valstī, no kuras persona bēg. Lai atzītu, ka bailes no vajāšanas ir labi pamatotas, nav jābūt izslēgtām visām saprātīgām šaubām par to, ka vajāšana notiks. Kā pierādīšanas standarts šajās lietās nav izmantojams arī iespējamību pārsvars. Lai atzītu, ka bailes no vajāšanas ir labi pamatotas, varbūtībai, ka persona tiks vajāta, nav jābūt lielākai kā varbūtībai, ka vajāšana izraidīšanas gadījumā nenotiks. Bailes no vajāšanas ir labi pamatotas, ja šādām bailēm ir saprātīgs iemesls, ja pastāv saprātīga iespēja, ka persona tiks vajāta *(UN High Commissioner for Refugees, Advisory Opinion by UNHCR on the Interpretation*

of the Refugee Definition, 23 December 2004, http://www.unhcr.org/refworld/docid/4551c0374.html; UN High Commissioner for Refugees, UNHCR Compilation of Case Law on Refugee Protection in International Law, March 2008, http://www.unhcr.org/refworld/docid/47dfc8e32.html*)*.

Vajāšana var izpausties kā fiziska vai garīga vardarbība, ieskaitot seksuālu vardarbību, tiesiski un administratīvi pasākumi vai arī policijas vai tiesu iestāžu pasākumi, kas paši par sevi ir diskriminējoši vai tiek īstenoti diskriminējošā veidā, nesamērīga vai diskriminējoša apsūdzība vai nesamērīgs vai diskriminējošs sods, juridiskas pārsūdzības atteikums, kura rezultātā tiek piespriests nesamērīgs vai diskriminējošs sods, apsūdzība vai sods par atteikšanos pildīt militāro dienestu konflikta laikā, ja militārā dienesta pildīšana ietvertu noziegumu vai tādas darbības, uz kurām attiecas Patvēruma likuma 27.panta pirmās daļas 3., 4. un 5.punkts, darbības, kas īpaši vērstas pret dzimumu vai pret nepilngadīgām personām.

Izpētot lietas materiālus, tiesa secina, ka pieteicējs baidās no nepamatota cietumsoda Gruzijā. Pieteicējs draudus saista ar to, ka viņa māte atteikusies viltot rezultātus 2012.gada parlamentārajās vēlēšanās. Pieteicējs nav norādījis, ka viņa vajāšana būtu saistīta ar personas rasi, reliģiju, tautību, piederību īpašai sociālai grupai vai viņa politiskajiem uzskatiem.

[12] Izpētot publiski pieejamo informāciju un no Gruzijas Parlamenta oficiālajā mājas lapā pieejamās informācijas secināms, ka 2013.gada 27.oktobra vēlēšanās par Gruzijas jauno prezidentu ir kļuvis Giorgi Margvelašvili un par Ministru prezidentu ir kļuvis Irakli Garibašvili (*skat. http://government.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=288&info_id=38869*).

Ņemot vērā, ka Gruzijā ir jauna valdība, tiesas ieskatā nav nekāda pamata uzskatīt, ka pieteicējam nav un nebūs iespējams aizstāvēt savas tiesības, un ka viņš varētu tikt ievietots brīvības atņemšanas vietā vai viņam varētu tikt nodarīts smags kaitējums. Tiesas ieskatā nav nekāda pamata uzskatīt, ka Gruzijas valsts nevarētu viņam nodrošināt aizsardzību. Turklāt, pieteicējs savu tiesību aizsargāšanai nav vērsies tiesībsargājošajās iestādēs, līdz ar to, tiesai nav pamata izdarīt secinājumus par to, ka pieteicēja izcelsmes valsts nevar vai nespēj pieteicējam nodrošināt tiesību aizsardzību.

Izpētot lietas materiālus, tiesa secina, ka pieteicējs no savas izcelsmes valsts izceļojis legāli un viņam nav radušās nekādas problēmas. Līdz ar to, pieteicēja apgalvojumi par to, ka viņš tiek vajāts no Gruzijas valsts puses ir nepamatoti, jo pretējā gadījumā pieteicējs nespētu legāli izceļot no valsts bez jebkādām problēmām.

No publiski pieejamās informācijas neizriet arī tas, ka Gruzijas varas iestādes vērstos pret tiem cilvēkiem, kas iepriekšējā prezidenta Mihaila Saakašvili pārstāvētās Nacionālās partijas varas laikā ieņēmuši atbildīgus amatus. Jaunā valdība kā vienu no saviem pamatmērķiem ir uzsvērusi pastiprinātu cilvēktiesību aizstāvēšanas nepieciešamību un cilvēktiesību vispārējo attīstību valstī, kas nostādītu Gruziju tuvāk Eiropas Savienībai (*skat. Institute for War and Peace Reporting, Georgian Government Promises Push on Human Rights, 10 December 2013, CRS Issue 714:* http://www.refworld.org/docid/52aaf66e4.html).

[13] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pieteicēja bailes no tā, ka valsts varētu viņu vajāt nav pamatotas. Tapāt tiesai nav pamata uzskatīt, ka viņu šobrīd varētu vajāt kādas atsevišķas personas. Pat tad, ja pieļautu iespēju, ka kāda privātpersona varētu vērst vajāšanu pret pieteicēju, tiesai nav pamata uzskatīt, ka Gruzijas valsts nespētu vai negribētu nodrošināt viņam aizsardzību. Līdz ar to pieteicēja gadījumā viņa bailes no vajāšanas nav pamatotas un izcelsmes valsts viņam var ari? nodrošināt aizsardzību. Tādējādi neizpildās visi priekšnoteikumi bēgļa statusa pies?k?irs?anai pieteicējam. Tas nozīmē, ka pieteikums daļā par bēgļa statusa pies? k?irs?anu ir noraidāms.

[14] Pieteicējs ir lūdzis ari? piešķirt viņam alternatīvo statusu, līdz ar to tiesai ir jāizvērtē, vai pastāv priekšnoteikumi šāda statusa pies?k?irs?anai.

Atbilstoši Patvēruma likuma 23.panta pirmajai daļai uz alternatīvo statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 20.panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas šā likuma 28.panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

Tātad, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz alternatīvo statusu, tiesai ir jākonstatē, ka:

1) persona ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar Patvēruma likuma 20.panta pirmo daļu;

2) uz šo personu neattiecas Patvēruma likuma 28.panta nosacījumi;

3) ir pamats uzskatīt, ka šī persona pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauta smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

[15] Tiesa jau konstatēja, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir trešās valsts piederīgais. Tiesa arī secināja, ka pieteicējam nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar Patvēruma likuma 20.panta pirmo daļu.

Tiesa jau secināja, ka nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs varētu tikt nogalināts vai spīdzināts. Pieteicējs nav norādījis ne uz vienu citu apstākli, kas liecinātu, ka Gruzijā viņam draud nāves sods vai arī spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana.

Jauns likumprojekts, kuru izstrādājusi Gruzijas Tieslietu ministrija, definē un aizliedz visa veida diskrimināciju Gruzijā. Minētais likumprojekts ir svarīgs solis tuvāk Gruzijas starptautiskā tiesiskā pienākuma diskriminācijas apkarošanai, kā arī priekšnoteikums, lai Gruzija, spētu izpildīt vīzu režīma liberalizācijas programmas prasības ar ES.

Sākotnējais projekts paredz izveidot institūcijas un inspektorus, lai īstenotu jaunā likuma piemērošanu praksē. Tajā paredzēts, ka inspektors būtu pilnvarots saņemt un izskatīt sūdzības, izmeklēt apsūdzības par diskrimināciju, izvirzīt noteiktas sankcijas tiem, kas atbildīgi, kā arī nodot lietas iestādēm turpmākai rīcībai.

Sākotnējo likumprojektu rosināja Gruzijas civiliedzīvotāji un to pārstāvji no dažādām minoritāšu grupām, kā arī starptautiskās organizācijas un eksperti.

Gruzijas valdība nolēma grozīt projektu neilgi pirms tas bija nonācis Parlamentā. Izmaiņas būtiski mainīja likumprojektu, kas ievērojami samazināja tā spēju efektīvi īstenot diskriminācijas novēršanu (*skat. Amnesty International, Georgian authorities should not water down the country's first anti-discrimination bill, 24 April 2014, EUR 56/001/2014:* http://www.refworld.org/docid/537095230.html).

Strīdīga izmeklēšana un bijušo Vienotās Nacionālās kustības amatpersonu kriminālvajāšana par kukuļņemšanu un ļaunprātīgu līdzekļu izsaimniekošanu 2012.gada beigās turpinājās 2013.gadā.

Bijušo valsts amatpersonu kriminālvajāšana turpinājās 2013.gadā, neskatoties uz Vienotās Nacionālās kustības apsūdzībām, ka jaunā valdība praktizē selektīvu taisnīgumu. Valdība pieņēma likumus, lai reformētu konstitūciju un tiesu varu. Parlamenta vairākuma un mazākuma likumdevēji strādāja vienota mērķa vārdā, neskatoties uz to, ka valdība bija dziļi sašķelta. Grozījumi, kas pieņemti no 2010. līdz 2012.gadam stājās spēkā 2013.gada beigās, pārdalot vairākas prezidenta pilnvaras premjerministram un parlamentam (*skat. Freedom House, Nations in Transit 2014 - Georgia, 10 June 2014: http://www.refworld.org/docid/539ea5a614.html*).

Ņemot vērā publiski pieejamo informāciju, tiesai nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs varētu nepamatoti tikt ieslodzīts, līdz ar to, pieteicēja apgalvojumi par to, ka viņš ir notiesāts un izsludināts meklēšanā ir vērtējami kritiski.

Tiesas ieskatā nav arī pamata uzskatīt, ka pieteicēja gadījumā pastāvētu smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā. Pieteicējs uz šādiem apstākļiem nav norādījis.

Pārbaudot izcelsmes valsts informāciju, tiesa konstatē, ka atbilstoši ASV Valsts Departamenta informācijai par drošības riskiem, kas jāņem vērā ceļotājiem, dodoties uz Gruziju, drošības situācija Gruzijā (izņemot Abhāzijas un Dienvidosetijas separātiskos reģionus) kopumā ir stabila un mierīga. Ceļotājiem ir jāuzmanās no kabatzagļiem, kā arī valsts galvaspilsētā Tbilisi nav ieteicams uzturēties vietās, kur tiek organizēts kāds no kārtējiem protesta mītiņiem, jo šie pasākumi reizēm beidzas ar sadursmēm starp kārtības sargiem un demonstrantiem (*skat.* http://travel.state.gov/content/passports/english/country/georgia.html).

Arī Kanādas ārlietu ministrijas interneta mājas lapā norādīts, ka situācija Gruzijā ir stabila, bet saglabājas spriedze robežjoslās ar Abhāziju un Dienvidosetiju (*skat.* http://travel.gc.ca/destinations/georgia).

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pieteicēja gadījumā nepastāv smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[16] Tā kā pieteicēja gadījumā nav pamata uzskatīt, ka pēc atgriešanās Gruzijā viņš varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam, tad nav izpildījušies visi priekšnoteikumi alternatīvā statusa piešķiršanai. Līdz ar to tiesai ir jānoraida pieteikums arī daļā par alternatīvā statusa piešķiršanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.-251.pantu, 254.pantu un Patvēruma likuma 31.panta ceturto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Patvēruma lietu nodaļai izdot labvēlīgu administratīvu aktu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesnese I.Petrovska